

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XIII. Tobias uterque cum Deo familiarissimus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

etiam, sed jugulare voluit. Hic etiam voluisse sat fuit. A Coronavit Deus voluntatem, ubi iustus abstulit facultatem.

Petierat à Deo Daniel Hebræi populi libertatem & servitium Babylonis. Moyses Gabriel Archangelus responsum deferens: *Exaudita sunt, inquit, verba tua.* Ratione hac adjuncta: *Quia vir desideriorum es.* Hoc Danieli è cælo sapius nuntiatur: *Noli timere, vir desideriorum, Pax tibi.* Nimirum toto pectore sincerisque studiis adiri & cupere Deo placere, servire, Dei voluntatem exequi, res summi meriti est. Pati modo ex animo velle alios juvare, stipem plurimam erogare, sibimet acriter impetare, cupiditates pravas frangere, inedia corpus macerare, inquilinum, familiare vitium superare, quam creberrimè orare, virtutibusque ceteris graviter studere, licet non sint aded in expedito posita, nihilominus coronabit Deus voluntatem, ubi conjunctam non invenerit facultatem.

Tobias obsequia sui comitis, si conventa pacta spectamus rex florentis exolvere potuisset, nec amplius quidquam debuisset: at ille liberalissimè à voluntate, ultra sex millia florenorum, quod infra demonstrabimus, obtulit. Hanc pronissimam largiendi voluntatem pro facultate Deus coronavit. Dimidiam allatorum partem expendere Tobias paratissimus fuit, sed nec allem expendit, aded hæc tam dives & liberalis voluntas Deo placuit.

Gertrudi sanctæ virgini fertur dixisse Christus: Latus meum semper est apertum donis ac gratis plenum, quicumque vult haurire, potest, modò aureum applicet siphunculum, bonam voluntatem. Hac fistulà è divino pectore diversa dona trahimus, hac sugimus salutem. Quisquis hoc probè capit, sapius de die hunc siphonem suum admover, spiritum Christi attrahit, & erudità jam siti gratias bibit. Quàm juvat hinc castis sanctisque desideriis, ardenti Deo serviendi voluntate, ac cupiditate inexplebilis, totos Mundos, mille Orbes implere, ad meliora semper tendere, jugiter velle proficere. Quisquis es, si volueris, salvaberis: si volueris, & hoc vitium expugnare, & virtutem hanc adipisci, & hosti tuo ignoscere, & quod veritum vitare poteris. Quin igitur pro se quisque dixerit vel uno die centies, vel millies. Volo, Domine, volo: Fac velle, & eris, quod esse volueris.

CAPVT XIII.

Tobias uterque cum Deo familiarissimus.

Non satis fuerat Tobia patri familiarissimè cum Deo agere, à Deo totum pendere, sed hos insuper affectus optimos, in suos posteros, in nepotes, & pronepotes studuit propagare. Hinc cohortationes illæ pietatis plenissimæ: *Audite filii mei patrem vestrum: servite Domino in veritate, & inquirite, ut faciatis, quæ placita sunt illi: & filii vestri mandate, ut faciant justitias & eleemosynas, ut sint memores Dei, & benedicant eum in omni tempore, in veritate, & in totà virtute suâ.* Hæc Tobias senex filio & septem adolescentibus suis nepotibus unicè commendarat. Hinc discedere licet, quibus Tobias affectibus, quàm calidis Deum complexus, quàm arcanà cum Deo familiaritate sit usus, Tobiam assidue memorem supra sub aspectum dedimus. Ex istâ porro assiduâ Dei memoria, familiaritas cum Deo suavissima enascitur. Hanc ipsam cum Deo intimam familiaritatem hoc capite pertractabimus.

§. I.

Quomodo in hac vitâ possit esse assiduâ Dei memoria. **Q**uestio sit, an esse possit jugis & assiduâ Dei memoria, in hac turbatiore vitâ. Sicut enim, qui dicant: Occupationibus variis implicamur, negotiorum

pleni sumus; hæc illac trahimur, cogitationes sparsas huc illuc volvimus, inquietum animum per omnia veramus, vel cibi ac mensæ oblivisceremur, nisi famæ merneret. Quâ igitur ratione jugiter Dei meminisse possimus? Possimus, mi Christiane, possimus, modò velimus. Nec enim Deus id à nobis exigeret, si humanam facultatem excederet. Hoc Abrahamo scimus imperatum: *Ambula coram me & esto perfectus.* Hoc age, tuos in me oculos defige; nunquam non præsens sum tuis obutibus. Par est, ut famulus fidelis hoc suo Domino præster obsequii. Servientis oculi sint in manu operantis, & ad omnem nutum attendant. Hoc iustus velle facere Abrahamus. Atque hoc omnino est Dei assidue meminisse. Rex David hoc unicè summis religionibus obervans: *Providebam, inquit, Dominum in conspectu meo semper.* Non exigit à nobis Deus, quod fieri non possit. Hoc quidem non die uno, nec hebdomade aut mensè, forsitan nec anno uno ad usum facilem perducitur potest; Assuetudo constans hæc talia leni progressu docet. Volenti hoc facillimum, quia solatii refertissimum. Sapientia teste, *Non habet amaritudinem conversatio illius, nec tedium consuetudo victus illius, sed letitiam & gaudium.* Inter amicissimos aliàs litigii aut fastidii aliquid facillimè obrepit. Assidue Dei meminisse, omnia cum Deo peragere, merum mel ab omni amarore defecatum. Atque per hanc Dei memoriam assiduam, & orationem quàm frequentissimam aditus patet ad conflandam cum Deo familiaritatem arctissimam.

Nobilissima hæc rei idea Moses, quem Deus faventissimo testimonio commendans: *At non talis, inquit, servus meus Moses, qui in omni domo meâ fidelissimus est; ore enim ad os loquor ei. Quare ergo non timuisti detrudere ferro meo Mosi?* Sciverat illud tantâ apud me gratiâ polle, nihilominus dentes in eum stringere non celtis reverenti. Ego hunc virum mihi charissimum amicitia iure tueor. Hoc Moses obtinuit mansuetudine incredibili, & oratione jugi, toties locutus cum Deo. Hæc modus est; ita nos in familiaritatem Dei insinuamus.

Samuel etiânum adolescens ad Dei tamen familiaritatem admissus est. Heli Sacerdotem omitens & inhonoratum transiens Deus, Samuelem ter unâ nocte accersit, familiarissimè cum Deo locutus. Neque vero Samuel ad familiaritatem istam segniter sese applicans: *Loquere Domine, ait, quia audit servus tuus.* Hic imperia Deus proxiora dictans, ad Heli omnia suo nomine fideliter perferri iussit. Pertulit Samuel fideliter obsequio.

Tobias cum Deo familiarissimus fuerit necesse est, Tobias quando talem à Deo accepit, è cælo tabellariam, qui non sermonis tantum sed & itineris iniiit commercium, qui humano ritu comedere, bibere, dormire, ambulare, equitare, carpento vehi, navigare; qui pecuniæ, matrimonii, medicinæ, omnis generis negotia tractare visus est per complures hebdomades. Nil simile nec vetus, nec nova lex in annales misit. Tobias utique, perinde ut Moses, in omni domo Dei fidelissimus fuit. Quàm autem illa Tobia senioris ad virtutem valida cohortatio: *Servite Domino in veritate, & inquirite, ut faciatis, quæ placita sunt illi: & filii vestri mandate, ut faciant justitias & eleemosynas; ut sint memores Dei, & benedicant eum in omni tempore, & in veritate, & in totâ virtute suâ.* Ad auream justitiæ libellam cum omnibus vult agi. Neque hoc tantum, sed & egenis debitum, quod justitiæ pars est, jubet persolvi. Neque solum continuam Dei memoriam, sed & Dei orationes ac Dei laudes exigens continuas: *Benedicant eum, inquit, in omni tempore.* Neque hoc oscitanter, aut perfunctoriè, sed in veritate, & in totâ virtute suâ: summo studio, nervis omnibus, ac facultatibus, omnibus opi-

bus opibus, viribusque, tota mente, omni cogitatione & cura, contentione maxima. Hic Tobias sensus fuit de obsequiis Deo præstandis, quæ, si ardens adit constantia, è seruo non difficulter faciunt amicum.

Rex David quàm familiari ac dulci confidentiã dixit: *Memento Domine David, & omnis mansuetudinis ejus.* Fear, obsecro mansuetis moribus tibi amicissimo, ni fallor, probatis. Subito in angustiis deprehensus exclamavit, & suppetias ab amicorum familiarissimo flagitat: *Apprehende arma & scutum, & exurge in adiutorium mihi. Effunde framæam, & concludè adversus eos, qui persequuntur me: dic anime meæ: Salus tua ego sum.* Hæc amicorum sunt mutuas inter se operas communicantiam.

Ananias Pauli Magister Christo familiarissimo fuisse credendus est. Cùm enim Christus legationem ei demandaret ad Saulum Tarfensem, Ananias grandi proflus, & perquam familiari fiducia: *Domine, audivi à multis de viro hoc, quanta mala fecerit Sanctis tuis in Hierusalem. Et hic habet potestatem à principibus Sacerdotum alligandi omnes, qui invocant nomen tuum.* Tergiversatur suaviter legationem hanc obire, & amicam adfert exultationem. Sed non minus amicè Christus: *Vade, inquit, vas electionis est tibi iste.*

§. II.

ATque hæc cum Deo familiaritas summi est momenti, fructuosa nobilissimum, quem parit affidua Dei recordatio. Nihil beatius in hoc Orbe tali amicitia, cùm deo inter se adeo peramantibus, candidè, sincerè, fideliter, loquuntur, velut unus aliquis secum ipse: *Judicio Siracidæ: Fidelis amico nulla est comparatio, & non est digna ponderatio auri & argenti contra bonitatem fidei illius. Deus verissimè talis est amicus. Inter homines id rarissimum, vix ullis exemplis commostrandum. Sed dicitis illam, invenit thesaurum. Amicus fidelis medicamentum vitæ & immortalitatis.* Nimirum illud Euripidis decantatissimum:

*Amicus in malis amico est gratior
Quàm navigantibus serenitas maris.*

Omnibus thesauris pretiosior thesaurus, benevolus & prudens amicus. Quod Darius Rex Persarum ad Histiam scripsit. Hinc Socrates rectè solebat dicere. Vero & bono amico pretiosior nullam esse possessionem, & nec aliunde plus fructus & voluptatis capi: itaque præpoterè illos facere, qui gravius ferant dispendium pecuniæ, quàm jacturam amicitie, quique beneficium dament perditum, quo sibi conciliarint amicum quovis lucro potiorum. Quem autem, mi Christiane, amicum tibi eliges, qui sapientior, qui magis benevolus, qui fidelior sit Deo, aut Domino Jesu Dei filio? Amor à Romanis pingebatur juvenis, nunquam enim senescit amor: veste lacerat; cùm enim omnia largiatur aliis, ipse pauper efficitur: in vestis limbo scriptum erat *Vita & Mors*: in fronte, *Hieme & Estate*. Apertum & nudum præferbat latus: in ipso hæc legebantur verba, *Et longè, & propè.* Hæc Christo ex asse conveniunt. Immortalis Christi vita senii est expers. Adeo autem liberaliter Christus omnia largiebatur aliis, ut ipsa vestes illius sub cruce sint divisæ. In manu Christi vita & mors. Amicorum integerrimus, fidelissimus est Christus, hieme, æstate, omni tempore. Pectus gerit patulum in cruce lancea referatum. Et longè, & propè Christus est; Longè deferentibus se, propè diligentibus se. Uti, quod Ambrosius dixit, *dormit tepidis, vigilat perfectis.* Ergo apparuit benignitas & humanitas Salvatoris nostri Dei. Phrasi Græcæ: Apparuit amor hominum. Verissimè Christus non tantum homines amans, sed amor hominum, qui amicitia humanã plurimum delectatur.

Hic quaerat nonnemo: Quid est arcana hæc cum Christo, cum Deo familiaritas? Est amor benevolentis-

simus utrimque cognitus. Explico. Est qui corde sincero ac perfecto quàm potest fidelissimè Deo serviat, & cui servit, quàm integerrimè in omnibus fidat. Hunc talem hominem Dei Potentia, Bonitas, Misericordia, Providentia, Justitia, Sapientia mirificè delectant. Huic ex æquo summè placent omnia Dei decreta, leges, præcepta, constituta; Alii omnis Dei tam nutus, quàm permissus gaudio est. Hic animi ægeri Deo tam devotum, ut mille orbis, mille capita, millies vitam & fortunas omnes pro Deo relinquere paratissimus sit. Hinc illud medullitus & ex animo sapius pronuntia: *Deus meus, & omnia.* Hunc certè amorem sui Deus novit, qui novit omnia. Ergo amor ille, quem dixi, benevolentissimus jam unã parte notus est. Sed & parte alterã sic innotescit. Ille ipse homo beneficiorum divinorum non immeritor: Ea, inquit, beneficia in me congestit Deus, tam potenter & suaviter suã me hæctenus providentiã duxit, ut signorum satis & argumentorum habeam me denique cælo recipiendum, Dei aspectu, summã beatitudine donandum. Hinc illa prorumpunt voces: *O amantissime Deus, tibi nihil, quod à me petas, negare possum. Dic nutu, & impetrasti. Paratum cor meum Deus, paratum, paratissimum, Domine, quid me vis facere?* Hinc in homine illo novum & mirabile lumen oritur. Cui augendo psaltes invitans: *Accedite, inquit, ad eum & illuminamini.* Ita profusus, ita ille quem dixi, inter Deum & hominem amor benevolentissimus utrimque fit cognitus. Hinc arcana, & contra mel omne suavis illa cum Deo familiaritas contrahitur. Cogitari hoc rectius, quàm dici potest. Nec contemporem habet ullam, nisi talia non expertum: *Gustate, & videte, quoniam suavis est Dominus.* In hujus multo suavissimæ familiaritatis notitiam sola ducit experientia.

BSed plebium illud hinc objeceris: Familiaritas parit contemptum. Hic neutiquam. Absit metus. Quò quis melius Deum, hoc melius novit & seipsum. Hinc excitator in Deum amor, reverentia summissior: hinc major sui despicientia, virtutum omnium caput. Deinde famulus licet hero commendatissimus, non ei tamen ad lubitum, quavis horã, ad colloquium cum hero in eundem, in conclave licet erumpere. Humani mores hoc non ferunt. At verò cum Deo cùjusvis horulæ parte decies ac sapius, morientis omnibus, & quotiescunque demum lubet, licet colloqui. Ut amici, ac familiares, ut domestici benevolentissimè admittimur. In hanc fiduciam Paulus nos animans: *Iam, inquit, non estis hostes & advene, sed estis cives Sanctorum, & domestici Dei.* Oculi Domini super omnes quidem mortales, sed quod psaltes regius dixit, *Oculi Domini super justos.* In familiaribus & amicis singulariter tendunt hi oculi amoris & benevolentie pleni. *Vultus autem Domini super facientes mala: Vultus terribilis & minarum plenus.*

§. III.

Sed quaeras, quibus modis, quo aditu hæc cum Deo familiaritas possit contrahi? Ajo, triplici: Orationis assiduitate, Voluntatis concordia, Rerum omnium communicatione. Primum oratio. Ea autem Orationis assiduitas hinc requiritur, ut de die quàm sapissimè oremus, imò nunquam à Deo amoveamus oculos, qui sub ipsis negotiis identidem meliore aliquo affectu sunt erigendi. Quã in re plurimum juverit, vel duas solùm vultus (Domine Jesu) continuis, piisque motibus ore aut corde volvere. Exemplum hujus nobilissimum Tobias, qui memor fuit Domini in toto corde suo. Hæc assidua Dei memoria, oratione quàm creberrimã sed brevi, facile conservatur, ut foliibus prunas iterum, ac iterum, iterumque animamus ad vitam igneam, ita Deum sapius cogitando, frequentius invocando animum restauramus ad jugem Dei memoriam. Huc ea potissimum spectant Apostolorum & Christi monita: *Quoniam oportet vobis.*

1. Theff. 5. v. 6. 1ac. cap. 3. v. 16.

2. Alii Dei gnies, vel Cognies. b De hac Surius, alii die 23. Iunii. c Domine Jesu. 2. Voluntatis concordia.

Aristot. parte 3. lib. 8. moral. Nicomach. cap. 1. 3. Rerum omnium communicatio.

Gen. cap. 18. v. 17.

Sap. cap. 7. v. 14. & c. 8. v. 18. 1. Cor. c. 6. v. 17.

Aug. lib. 8. Confess. c. 6. num. 6. post med.

oportet semper orare, & non desicere. Sine intermissione orate. Multum valet deprecatio iusti assidua. Hinc tot ac tanti de Dei familiaribus totas horas, totas dies, totas noctes pervigilarunt orando; totam alii vitam inter preces & colloquia cum Deo exegerunt. Fuerunt, qui septies interdiu orationem repeterent; alii de die centies; fuerunt, qui centies vel ipsa nocte precationem restaurarent; alii etiam in preces effusi Deum venerabantur. Maria Oegniacensis a die uno centies supplicare Numini, trecentis plagis corpus lacerare, pane atro famem vexare potius, quam extinguere solebat. b Orationis assiduitas vel geminis solum vocalis c continuata iucundissimam cum Deo familiaritatem constat.

Alterum, Voluntatis concordia. Idem velle ac nolle amicorum est proprium. Mirifice solatur & roborat hæc una atque unica cogitatio. Errare non possum, si semper velim semperque nolim, quod vult & non vult Deus. Et quamvis id nesciam, modò hoc intendam: Volo, quod vult Deus, quod Deus non vult, æque nolo. Hæc humanæ cum divinâ voluntate concordia, nullis erroribus est obnoxia, aut ipsos errores, si qui interveniant, reddit fructuosos. Christi Domini Mariæ, Virgo beatissima suam divinâ Voluntati ita subjunxerat, ut si pauperum alimoniam commodare operam voluisset filio in crucem agendo, suas ipsa manus, Deo ita volente, admovisset, & suum mater ipsa filium fixisset cruci. Adeo suam attemperaverat divinâ Voluntati. Eruditè dixit Aristoteles: Concordia simile quid esse videtur amicitia. Ubi ergo hæc, quam diximus, amicorum ac voluntatum concordia, illic & amicitia.

Tertium, Rerum omnium communicatio: hæc docet de agendis & omittendis cum Deo sermonem prius conferre, & cum Deo transigere omnia, suas illi necessitates omnes, non ut ignaro, sed ut amicorum fidelissimo detegere, & opem poscere. Ita vicissim Deus non raro cum suis familiaribus agens: Num celare, ait, potero Abraham, quæ gesturus sum? Perinde si dixisset: Ea mihi cum Abrahamo amicitia est, tantâ inter nos consuetudine conjuncti sumus, ut non possim, quin illi aperiam consilium meum de Sodomâ & Gomorrhâ delendis. Ita quilibet, qui Deo familiaris esse cupit, securus ipse statuat. Deum de re nullâ, nec de intimis quidem & arcanissimis cogitationibus, aut cogitationum umbris celare possum. Quid facturus, irò quid cogitaturus sum per omnem vitam, ab omni æternitate novit; sed ea sibi vult exponi, ut inter nos sit non sermonis tantum, sed rerum omnium familiarissima communicatio. De his Dei familiaribus Sapia: Participes facti sunt, ait, amicitia Dei. Et in amicitia illius delectatio bona. Qui autem, ait, Paulus, adheret Domino, unus spiritus est. Urigitur in divinam familiaritatem sese insinuet homo, triplex ei accessus patet. Orationis assiduitas, Voluntatis concordia, Rerum omnium communicatio. Amici Numini, si esse volumus, sumus. Ab Augustini calamo hoc scitum est: Amicus Dei, si voluero, ecce nunc fio.

CAPVT XIV.

Tobias uterque hostis peccati maximus.

Pf. 10. v. 5.

Tob. cap. 12. v. 10.

Qvam verè canit psaltes regius: Qui diligit iniquitatem, odit animam suam. Idem Angelus in ædibus Tobie pronuntiat: Qui faciunt peccatum & iniquitatem, hostes sunt animæ suæ. Qui meditatur & secum agit, ut peccet; qui modos excogitat, quibus malignè cogitata mandet operi, hoc agit, pugionem acuit, quo animum suum perimat. Qui hominem verberat, vulnerat, occidit, id iudice magistratu vel ære luit, vel pelle; qui verò animum suum ita lædit, ut æternum curari non possit; qui eum ita occidit, ut inter mortuos reviviscere, nil ei profuturum sit ad vitam; qui animum gravissimè fau-

ciam ad inferos præcipitat, & in flammis sepeliet, hostis est animæ suæ capitalissimus. Nullus hominum, sed nec diabolorum ullus ei animæ ita nocere potest, atque is ipse, cuius est anima.

Ideo Tobias pater id filio documentis dedit: Cave, ne Tob. cap. 1. aliquando peccato consentias. Non tantum nullum committas, sed nec committere in animum inducas. Qui faciunt peccatum, hostes sunt, carnifices, latrones sunt animæ suæ. Duo maximè spectat latro, ut spoliat, ut jugulet. Hoc quis facit, qui gravius delinquit; Animam suam & spoliat & jugulat. Quod isthoc capite differendum.

§. I.

QVi peccat, animam suam spoliat. Anima divina gratia non expers velut Attalica veste induta, & gemmis ornata nitet. Hanc vestem, hæc ornamenta diripit, qui mortiferè delinquit, animam omni gratiâ divinâ exiit, omnia prioris temporis promerita perdit. Nam est anni prius quinquaginta solo pane, modico & fonte tolerasset vitam, inediâ quotidianâ emaciatus, etsi nudos lumbos ferreo strinxisset cingulo, etsi bis quotidie corpus flagris cecidisset, etsi omnes facultates suas in pauperum alimoniam erogasset, etsi diebus singulis, flexis genibus orando septem horas consumpsisset, adeoque ad omnem sese virtutem exercuisset, & promeritorum collegisset plurimum, jam id omne tot annis collectum, unico peccato perditum, omnis gratia Dei, amor omnis extinguitur. Dei profectus hostis est. O utinam ergo saperent, & intelligerent, quid mali sit gratiâ divinâ spoliari, Dei hostem esse. Quòd si homo divinâ gratiâ spoliatus annos sibi quinquaginta alios sumat, & eadem illa jejunia, rigorè, ceteros vitæ repetat, nil grati obsequii exhibebit Deo, nihil celestis gaudii emerebitur, dum animæ suæ latro, dum Dei hostis est. Dein commissio peccato vel unico plerunque impetus & furor peccati non sistit, ad alia atque alia & graviora procedit; qui libidinosi cogitationibus assentit, sæpius audebit; ebrietas semel admissa sæpius admitte-

tur; furum primum gradus est ad alterum; adulterium semel patratum ad plura provocabit. Felis gustatâ semel aruinâ crebrius redibit. Ita Rex David adulterii scelere suscepto, mox in homicidii flagitium incidit. Hoc nimirum est peccata necere peccatis, & catenam texere: unum alteri viam pandit. Quem diabolus semel sui juris & mancipi fecit, ex uno in aliud crimen facillimè propellit. Hinc non miremur tam fœdas à bonis moribus, ab aviâ pietate ac prisca religione defectiones, tam crebra è religiosis familiis transfugia, tam execrabiles à Christo ad Satanam transitiones. Quisquis veneram frequentius lingendam semel gustaverit, ad eandem miserabilem hunc casum vel semel dedit, sæpius dabit audacia successu primo roboratur. Amicus Christi gratulatus psaltes: ibunt, inquit, de virtute in virtutem. Sic animæ

latus psaltes: ibunt, inquit, de virtute in virtutem. Sic animæ suæ latrones & Dei hostes de vitio eunt in vitium: Neque id quisquam miretur: In letale crimen prolapsus sit infirmissimus, & pronissimus ad lapsum alterum; jam scilicet omni gratiâ Dei exutus. Hic summa ad peccandum proclivitas est. Et qui per se cecidit, per se nequit resurgere, nisi Deus singulari excitante, ut vocat, ac præveniente gratiâ dextram porrigat dejecto. Peccatum omni bono spoliat.

§. II.

Hic talis homo, quem diximus, Dei gratiâ spoliatus longè miserissimus est: nec enim rerum creatarum ulla, nec ullum animal esse potest tam derestabile: infra canem, porcum, selem, serpentem est. Nam animantes illæ unam naturæ mortem debent, huic geminata mors decreta est; prima brevis, immortalis altera; nec